

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoCsp/42/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8217205326
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8217205326.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom v Bratislave, na ul. Tomášikovej č. 48, IČO: 00 151 653, právne zastúpeného: Roman Kvasnica a partneri s.r.o., so sídlom v Piešťanoch, na Žilinskej ceste č. 130, IČO: 36 866 598, proti žalovaným: 1/ T. E. E., nar.: XX.XX.XXXX, bývajúcej v F., na ul. P. č. XX a 2/ Y. E., nar.: XX.XX.XXXX, bývajúcemu v F., na ul. P. č. XX, právne zastúpeným: JUDr. Matúšom Hribom, advokátom, so sídlom v Bardejove, Na hradbách č. 5, o zaplatenie sumy 17.131,40 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 09.06.2021 č.k. 4Csp 72/2017-289, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaným sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovaným v 1. a 2. rade priznal spoločne a nerozdielne voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca a žalovaný dňa 07.08.2008 uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere. Na jej základe bol žalovaným poskytnutý úver na nadobudnutie, úpravu a údržbu nehnuteľnosti v sume 43.152,09 eur. Medzi stranami nebolo sporné, že predmetný právny vzťah je vzťahom spotrebiteľským, nakoľko žalobca pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako dodávateľ a žalovaní ako spotrebiteľia.

3. Súčasťou sumy 43.152,09 eur bol i spracovateľský poplatok vo výške 531,07 eur. Poplatok za správu úveru sa žalovaní zaviazali platiť mesačne v sume 2,99 eur.

4. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú treba považovať aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Administratívna agenda alebo posúdenie bonity predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa, a preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Dojednanie o spracovateľskom poplatku, tak ako to bolo potvrdené v rozhodovacej praxi súdov, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Takéto dojednanie je absolútne neplatné. Suma skutočne poskytnutého úveru žalovaným tak predstavovala čiastku 42.621,02 eur.

5. Pokiaľ ide o dojednanie poplatku za správu úveru v sume 2,99 eur mesačne, tento poplatok je účtovaný bez toho, aby banka ako protihodnotu poskytla konkrétne plnenie. Týmto poplatkom sú pravdepodobne kryté náklady na vnútornú činnosť banky. Takéto dojednanie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech spotrebiteľa, treba vyhodnotiť ako absolútne neplatné.

6. Na úver poskytnutý žalovaným zmluvou o splátkovom úvere preto treba pozerať ako na bezpoplatkový.

7. Čo sa týka úroku, na uzatvorený právny vzťah nemožno aplikovať ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. a úrok možno posúdiť len s ohľadom na ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Pri úroku dojednanom na 7,30 % ročne nemožno konštatovať dojednanie v rozpore s dobrými mravmi alebo že by také dojednanie odporovalo zákonu. Úver je sice bez poplatkov, ale nie bez úroku.

8. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo platne. Žalovaní boli v omeškaní so splácaním splátky úveru viac ako 3 mesiace a žalobca preto k 04.08.2014 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, o čom žalovaných upovedomil listom z 05.08.2014, ktorý bol obom doručený dňa 15.08.2014. Vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru sa tento stal predčasne splatným.

9. Napriek uvedenému žalobou uplatnené právo nebolo možné žalobcovi priznať.

10. Ustanovenie § 103 Občianskeho zákonníka ukladá veriteľovi, aby čo najskôr prikročil k vymáhaniu svojej pohľadávky, a preto premlčanie celého zvyšku dlhu nie je viazané na to, kedy veriteľ využije svoje právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ale na okamih splatnosti tej splátky, kvôli ktorej toto právo použil. To znamená, že súd zisťuje, kedy mohol prvýkrát využiť právo mimoriadne zosplatiť dlh.

11. Žalobca dňa 07.07.2014 vyzval žalovaných na zaplatenie omeškaných splátok úveru, pričom k uvedenému dátumu evidoval omeškanie 314 dní. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje veriteľovi uplatniť toto právo až po trojmesačnom omeškaní, pričom v tejto časti vyššie uvedené ustanovenie je špeciálnym ustanovením k § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého možno toto právo uplatniť len do splatnosti nasledujúcej splátky. Ak pri úvere splácanom mesačnými splátkami musí uplynúť trojmesačné omeškanie so splatením niektorej splátky, za ten čas sa stanú splatné najmenej dve ďalšie splátky. Citované ustanovenie bolo zavedené do právneho poriadku dňom 01.11.2008 novelou Občianskeho zákonníka, zákonom č. 379/2008 Z.z., ktorá prechodné ustanovenia neobsahuje. Aplikuje sa teda aj na právne vzťahy skôr vzniknuté. K uplatneniu práva podľa § 53 ods. 9 došlo dňa 04.08.2014. V prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ svoje právo na zaplatenie uplatniť bez ohľadu na to, že medzičasom boli zročné ďalšie splátky. Uvedené nemá vplyv na plynutie premlčania.

12. V predmetnej veci splatnosť splátok bola stanovená na 20. deň každého mesiaca, čo znamená, že bolo potrebné každú konkrétnu splátku zaplatiť do 20. dňa v mesiaci. Ak došlo k zosplateniu úveru s tým, že dňa 04.08.2014 bola pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti, k zosplateniu došlo pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.04.2014. Trojročná premlčacia doba tak začala plynúť od 21.04.2014. I keby súd prijal argumentáciu žalobcu, že má ísť o splátku, ktorá bezprostredne predchádzala zosplateniu, v takomto prípade, ak k zosplateniu došlo 04.08.2014, bezprostredne predtým splatná splátka bola k 20.07.2014. Žaloba bola vyhotovená dňa 24.07.2014 a doručená súdu dňom 31.07.2017.

13. Nakoľko žaloba bola podaná až po uplynutí 3 ročnej premlčacej doby, súd prvej inštancie žalobu zamietol.

14. Výrok o trovách odôvodnil ust. § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 262 ods. 1 C.s.p.

15. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby jeho žalobe bolo v celom rozsahu vyhovené. Alternatívne požadoval rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie. Ako dôvod uviedol, že rozhodnutie je nesprávne a vydané v rozpore so zákonom, pričom vychádza z nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci. Prvoinštančný súd posúdil úver ako bezpoplatkový, keď v rozpore s platným právom

vyhodnotil spracovateľský poplatok a poplatok za správu úveru ako neprijateľné zmluvné podmienky. Zmluvné ustanovenia o poplatkoch sa jednoznačne týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, čo s poukazom na ust. § 53 ods. 1 vety druhej Občianskeho zákonníka nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pričom zákon nevyžadoval a ani nevyžaduje individuálne dojednanie takýchto zmluvných podmienok. Je nepochybné, že výška úrokov a poplatkov boli žalovaným známe pri uzatvorení zmluvy, nakoľko boli zreteľne a prehľadne uvedené medzi najdôležitejšími údajmi úveru. V čase uzavretia zmluvného vzťahu bolo obvyklou obchodnou praxou, že veriteľ, ktorý poskytuje dlžníkovi úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti ako bankový subjekt, si v zmluve o úvere vymienil poplatok za poskytnutie úveru. Spracovateľský poplatok zahŕňa jednak odplatu za poskytnutie služby a tiež administratívne náklady banky spojené s poskytnutím úveru. V čase uzavretia zmluvného vzťahu existenciu takéhoto poplatku predpokladal aj zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý síce nie je aplikovateľný na zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovanými, ale predstavuje relevantný obraz o stave spotrebiteľského práva v čase uzavretia zmluvného vzťahu. Z jeho ustanovení je zrejmé, že v čase uzavretia zmluvy o splátkovom úvere bol poplatok za poskytnutie úveru pri úverových zmluvách bežný, právne konformný a teda nepredstavoval rozpor s vtedy platným spotrebiteľským právom. So spracovateľským poplatkom počíta aj Obchodný zákonník v § 499, podľa ktorého za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky, možno dojednať odplatu, ak poskytnutie úveru je predmetom podnikania veriteľa. Výška spracovateľského poplatku v úverovej zmluve bola primeraná, vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Je nepochybné, že spracovateľský poplatok bol žalovaným známy pri uzatvorení zmluvy, nakoľko bol zreteľne a prehľadne uvedený v článku I. v bode 1. Zmluvy o úvere medzi najdôležitejšími údajmi úveru.

16. Mesačný poplatok za správu úveru bol žalovaným účtovaný iba do mesiaca máj 2013, ako to vyplýva z § 122s ods. 4 Zákona o bankách. Žalobca si tak tento poplatok uplatňoval iba pokiaľ to bolo v súlade s platnou legislatívou a následne od jeho účtovania upustil.

17. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru bolo žalobcom realizované na základe zmluvného dojednania o možnosti veriteľa ukončiť vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru možnosť splácať poskytnuté peňažné prostriedky v splátkach v prípade omeškania so splácaním pohľadávky, ktoré zakladá právo žalobcu (nie povinnosť) žiadať zaplatenie celého dlhu. Až požiadavkou žalobcu na žalovaných o zaplatenie celého dlhu, teda najskôr dňom vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, resp. jeho doručenia žalovaným, vznikol žalobcovi nárok na úhradu splátok splatných od 20.08.2014 do 20.07.2038. Z uvedeného dôvodu teda platí tzv. aktio nata, a preto je nevyhnutné určiť začiatok plynutia premlčacej doby pre splátky splatné po 20.08.2014, najskôr dňom vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, t.j. 04.08.2014. Zo strany žalobcu nedošlo k uplatneniu práva v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka, ale jednalo sa o postup zmluvne dojednaný. Napriek tomu žalobca postupoval v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, čo do potreby výzvy, ktorá predchádzala samotnému zosplateniu úveru.

18. Mimoriadna splatnosť pohľadávky bola žalobcom vyhlásená ku dňu 04.08.2014. Z predložených doručení vyplýva, že najskôr od 16.08.2014 žalovaným začala plynúť 15-dňová lehota na dobrovoľné zaplatenie pohľadávky. Márnym uplynutím 15-dňovej lehoty na úhradu splatnej pohľadávky žalobcu, t.j. dňom 30.08.2014, si žalobca mohol uplatniť svoju pohľadávku v súdnom konaní, ako to predpokladá ust. § 101 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k uvedenému je nevyhnutné subsumovať pod dátum 31.08.2014 začiatok plynutia premlčacej doby zosplatennej pohľadávky. Nie je možné, aby premlčacia doba začala plynúť skôr ako nastala splatnosť zostatku pohľadávky. Premlčacia doba plynie spravidla odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, pričom týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné odôvodnene vykonať podaním žaloby na súde.

19. Keďže predčasná splatnosť úveru bola vyhlásená ku dňu 04.08.2014 a lehota na dobrovoľné plnenie pohľadávky žalovaným uplynula dňom 30.08.2014, pred týmto dátumom si žalobca logicky nemohol uplatňovať celú zosplatenú pohľadávku na súde a teda ani nemohla začať plynúť trojročná premlčacia doba v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka.

20. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

21. Vo veci pri posudzovaní otázky premlčania žalobou uplatneného nároku sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

22. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku je potrebné poukázať na to, že možnosť predčasného zosplatnenia úveru je právne upravená v ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

23. Vychádzajúc z ust. § 565 Občianskeho zákonníka, jedným zo zákonných predpokladov pre možnosť využitia tohto ustanovenia zo strany veriteľa je existencia dohody umožňujúcej predčasné zosplatnenie úveru. Bez takejto dohody k zosplatneniu úveru ani dôjsť nemôže.

24. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka teda umožňuje veriteľovi uplatňovať si voči dlžníkovi celú pohľadávku, resp. jej nezaplatený zvyšok, ak dlžník nedodrжал dohodu o včasnom plnení dohodnutých splátok. Ak veriteľ takto dohodnuté právo nepoužije najneskoršie do zročnosti najbližšie nasledujúcej splátky, pokračuje sa v plnení v splátkach. Veriteľ však svoje právo môže využiť po opätovnom porušení povinnosti dlžníkom. Strata výhody splátok teda nenastáva priamo zo zákona.

25. V prípade, ak veriteľ svoje oprávnenie vyplývajúce z ust. § 565 Občianskeho zákonníka využije, vyhlásenie predčasnej splatnosti má významné právne následky. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka je zaradené do ôsmej časti, hlavy I., oddielu 6 tohto právneho predpisu upravujúceho zánik záväzkov. Žalobca oprávnenie vyplývajúce mu z ust. § 565 Občianskeho zákonníka využil, čím spôsobil zánik povinnosti žalovaných splácať poskytnutý úver v dohodnutých splátkach.

26. Keďže medzi žalobcom a žalovanými bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, pre posúdenie jednorazového predčasného zosplatnenia celého dlhu bolo potrebné zohľadniť i špeciálne ustanovenie k ustanoveniu § 565 Občianskeho zákonníka, ktorým je ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravujúce osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatniť celý dlh. V zmysle ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Ak Občiansky zákonník v tomto ustanovení hovorí o možnosti uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr v lehote po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, musí ísť vždy o konkrétnu splátku, nakoľko len v takomto prípade je možné posúdiť, či bola dodržaná zákonom stanovená minimálna lehota 3 mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľom.

27. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. § 53 ods. 9 tohto právneho predpisu upravujú len zákonné podmienky zosplatnenia celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splatnej splátky. Sami o sebe nemajú vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby. Tento je právne upravený v ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Z tohto ustanovenia vôbec nevyplýva, aby začiatok plynutia premlčacej doby mal nastať až po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru ku dňu 04.08.2014 a uplynutím lehoty na dobrovoľné plnenie pohľadávky žalovanými dňom 30.08.2014. Vo výzve na zaplatenie omeškaných splátok úveru zo dňa 07.07.2014 žalobca upozornil žalovaných na možnosť zosplatnenia úveru, ak najneskôr v lehote do 15 dní od doručenia výzvy nedôjde k úhrade dlžnej sumy. Následne podaním zo dňa 05.08.2014 žalobca oznámil žalovaným vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru zo zmluvy ku dňu 04.08.2014. Nakoľko žalobca toto svoje právo mohol s poukazom na ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka uplatniť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou boli žalovaní v omeškaní k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, k uplatneniu tohto práva tak bez akýchkoľvek pochybností došlo pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 20.04.2014. Do omeškania s touto splátkou sa žalovaní dostali dňa 21.04.2014. Najbližšou nasledujúcou splátkou splatnou po uplynutí lehoty 3 mesiacov od

omeškania so zaplacením bola splátka splatná dňa 20.07.2014. Žalobca k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru pristúpil až po uplynutí tejto trojmesačnej lehoty, keď predtým upozornil žalovaných na možnosť zosplatenia úveru v lehote aspoň 15 dní pred uplatnením tohto práva. Podmienky vyžadované ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka tak zo strany žalobcu naplnené boli. Žalovaní sa nezaplacením splátky splatnej dňa 20.04.2014 riadne a včas dostali do omeškania a od tohto dňa začala plynúť premlčacia doba pre splatnosť zostatku dlhu žalovaných s prihliadnutím na zosplatenie úveru. Trojročná premlčacia doba vyplývajúca z ust. § 103 vety druhej Občianskeho zákonníka tak uplynula ešte pred podaním žaloby zo strany žalobcu na súde dňa 31.07.2017.

28. Keďže súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu žalobcu zamietol, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

29. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešným žalovaným náhradu trov nepriznal, nakoľko žalovaným v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

30. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).